

dines passionum. Sed ne puerilis vita variis lapsibus a mancipari virtutibus, quatenus bona consuetudo perdat, oportet teneros annos præfatis diligenter cum ætate accrescat simul.

CHRONICON FISCAMNENSE

Ab anno Christi primo ad 1220, cum Appendice Brennacensi ad 1246, ex veteribus membranis quæ penes me sunt.

(R. P. LABBE, *Nova Bibliotheca mss.*, tom. I, pag. 325.)

- Anni ab Adam primo homine usque ad Ninum A regem, quando natus Abraham, sunt anni 3084, qui ab omnibus historiographis nuncupantur. A Nino sive ab Abraham usque ad Cæsarem Augustum, id est usque ad Nativitatem Christi quæ fuit tempore ejus, pace facta cum Parthis, bellisque toto orbe cessantibus, fuerunt anni 2015, in quibus inter se scriptores artium otia negotiaque triverunt. Anno ab Urbe condita 752, D. N. Virgo beatissima peperit D. N. Jesum Christum, Octaviani Cæsaris 42.
- Cætera quæ sequuntur vulgaria sunt, et amanuensis imperiti negligentia ad epochas chronicas vitiosissime illigata, ut sæpe decem, viginti, aut plurimum etiam annorum immanibus parachronismis vel metachronismis a recto veritatis tramite aberret. Pauca dumtaxat seligam, atque ea præsertim quæ ad Fiscamnenses abbates ac Normanicam historiam spectant, quæ fusiùs repetas ex Chronico Rotomagensi.*
415. His diebus per sanctum Gamalielem Luciano presbytero. revelatum est corpus S. Stephani, et per plures ecclesias Occidentis delatæ sunt ejus reliquie.
- 486 (*lege* 496) Baptizatur Clodoveus a B. Remigio Remensi archiepiscopo.
514. Obiit S. Benedictus Pater monachorum.
584. Clotarius filius Chilperici rex est Francorum.
636. (*lege* 646) S. Audoenus ordinatur episcopus.
679. Obiit Theodoricus, succedit Clodoveus.
876. Venit Rollo dux Daniæ in Neustriam cum suis, volens eam sibi acquirere.
898. Obsedit Rollo Carnotum, sed ep. Wasquelinus, Ricardum Burgundiæ ducem et Ebalduum Pictavensem comitem in suum auxilium vocans, camisiam S. Mariæ in manibus ferens fugavit Rolloem.
912. Facta est pax inter Karolum et Rollonem, deditque ei Karolus filiam suam, de qua nullum habuit filium.
918. Obiit Willelmus dux Aquitanorum qui Cluniacum construxit monasterium in honore Petri et Pauli.
943. Willelmus dux Normannorum dolo occiditur ab Arnulfo comite Flandrensi, succedit Ricardus filius ejus.
963. Girardus abbas obiit apud Cluniacum.
998. Obiit Ricardus dux Normannorum, succedit Ricardus filius ejus.
1001. Willermus primus abbas Fiscampi.
1014. (*Scribe* 1024) Obiit Henricus imp., succedit Conradus.
1026. Obiit Ricardus dux Normannorum, succedit frater ejus.
1028. Joannes abbas Fiscampi secundus.
1051. Obiit Robertus rex Francorum, succedit Henricus filius ejus.
1055. Obiit Robertus dux Normannorum, succedit Willelmus filius ejus spurius, qui eo quod esset cognatus regis Eduardi, Angliam acquisivit.
1059. Obiit Conradus imp., succedit Henricus filius ejus.
1056. Incepit locus de Karitate.
1058. Facta est donatio sancti Gabrielis.
1060. Obiit Henricus rex Francorum, succedit Philippus filius ejus.
1064. Cenomanis subjugata est a Normannis.
1067. Willermus dux Norm. rex sit Angliæ occiso Haroldo.
1068. Maurilius arch. Roth. obiit, succedit Joannes.
1078. Obiit Joannes abbas Fiscampi, succedit Willelmus abbas tertius.
1083. Obiit Mathildis regina Anglorum, uxor Willermi regis, filia Balduini comitis Flandriæ.
1087. Obiit Willermus rex qui Angliam acquisivit, succedit Willermus filius ejus.
1090. Venerunt monachi de Karitate....
1093. Constructio Sanctæ Fidei Longævillæ.
1099. Capta est Jerusalem. Obiit Willermus junior, succedit Henricus.
1104. Venit Robertus dux in Angliam, volens eam sibi acquirere.
1105. Dedicatio de Karitate a Paschali papa, v. l. Ius Martii.
1106. Henricus rex Anglorum cepit Robertum ducem fratrem suum.
1108. Obiit Philippus rex Franciæ, succedit Ludovicus filius ejus.
1116. Willelmus comes Nivernensis captus est.
1120. Redeunte rege Henrico in Angliam, Willermus filius ejus cum electa nobilitate militum submersus est in mari.
- D 1127. Gaufridus comes Andegavensis duxit imperatricem Mathildem.

1128. Obiit Willermus Normannus comes Flandriæ, A et Gaufrédus Roth. arch., succedit Hugo.
1150. Henricus factus est Wintoniensis episcopus.
1151. Dedicatio ecclesiæ Cluniacensis ab Innocentio papa II.
1155. Natus est Henricus primogenitus Gaufrédi comitis et Mathildis imperatricis mense Martio.
1154. Obiit Robertus Cortehuse, frater regis Henrici apud Glocestriam.
1155. Obiit Henricus rex Anglorum, succedit Stephanus nepos ejus.
1157. Obiit Ludovicus rex Francorum, succedit Ludovicus filius ejus.
1159. Mathildis imp. venit in Galliam cum fratre suo Roberto comite Glocestriæ.
1141. Captus est rex Stephanus IV Kal. Febr., et Kal. Novembris liberatus est per Henricum fratrem suum Wintoniensem episcopum.
1144. Crucifixus est puer quidam a Judæis apud Norvicum.
1147. Obiit Willermus comes Nivernensis.
1151. Obiit Gaufrédus comes Andegavensis.
1155. Obiit comes Theobaldus.
1154. Obiit Stephanus rex Anglorum, succedit Henricus filius Matildis imp. filia regis Henrici.
1157. Henricus rex duxit exercitum in Gravelinges.
1158. Rex Franciæ dedit filiam suam Henrico filio regis Angliæ.
1159. Henricus rex duxit exercitum ad Tolosam.
1160. Maria abbatissa, filia regis Stephani, nupsit Matthæo, comiti Bononiæ.
1162. Thomas Cancellarius consecratus est arch. Cantuariensis.
1163. Dominica prima post Pentecosten Turonis concilium celebratur ab Alexandro papa.
1164. S. Thomas subiit exsiliū.
1165. Natus est Philippus, filius regis Ludovici.
1167. Matildis, filia regis, nupsit Henrico, duci Saxonie.
1169. Fundata est abbatia Sanctæ Mariæ de Walle-mont a Nicolao de Stotevilla.
1170. Henricus primogenitus Henrici regis coronatus est a Rogero Eboracensi archiepiscopo.
1171. S. Thomas Cant. arch. migrat ad Christum.
1172. Obiit Henricus Wintoniensis ep., et rex transfretavit in Hiberniam post festum sancti Michaelis, Nicolai.
1173. Reversus est rex de Hibernia et transfretavit in Normanniam. Dedicatio ecclesiæ de Walle-mont.
1174. Rex Scotiæ captus est.
1175. Ludovicus rex et Henricus Juvenis rex obsederunt Rothomagum cum nobilitate Francorum.
1176. Facta est pax inter regem et filios suos.
1179. Ludovicus rex venit ad S. Thomam, et coronatus est Philippus filius ejus. Fit nova moneta in Anglia.
1180. Obiit Ludovicus, rex Francorum, succedit Philippus filius ejus.
1183. Obiit Juvenis rex Henricus.
1185. Obiit Robertus de Stotevilla.
1188. Discordia inter reges Philippum et Henricum. Cruces pro pace sumpserunt.
1189. Obiit Henricus, succedit Ricardus filius.
1190. Rex Philippus et rex Ricardus ierunt Jerusalem cum electa nobilitate militum.
1192. Rediit rex Philippus de Jerusalem et cepit castrum Gizortij, et alia oppida in Normannia.
1193. Captus fuit rex Ricardus in Alemania.
1195. Rediit rex Ricardus liberatus a carcere, et liberavit castra sua in Anglia de manu Joannis fratris sui qui ea tenebat, et fugavit regem Philippum qui intraverat Normanniam. Captus fuit episcopus Belvacensis.
1199. Rex Ricardus occiditur apud Limoziam. Succedit Joannes frater.
1200. Facta est discordia inter reges Philippum et Joannem. Combusta est ecclesia Rothomagensis cum civitate.
1201. Ludovicus filius Philippi regis duxit uxorem pro pace neptem Joannis regis, et fit pax.
1202. Comes Flandriæ Baldwinus fecit moram apud Venetias, volens ire Jerusalem. Hic iterum fit guerra inter reges Philippum et Joannem. Capitur Arturus.
1204. Rex Joannes perrexit in Angliam, et rex Philippus intravit Normanniam et reddita est ei.
1207. Rediit rex Joannes in Aquitaniam, et cepit oppida multa.
1209. Ludovicus novus miles. Christiani ierunt contra Albigenses, et præfuit eis.
1214. Vicit Philippus rex Francorum Ferrandum comitem Flandriæ et Othonem qui fuit imperator.
1215. Synodus universalis Romæ sub Innocentio papa.
1220. Translatio sancti Thomæ Cantuariensis archiepiscopi Nonis Julii.
- D (*Hæc Fiscamni aut apud Walle-montense cano-bium primum exarata delata sunt Brennicum, ubi quæ sequuntur, dubio procul omni descriptu sunt diversa prorsus manu a præcedentibus*).
1204. Obiit Agnes comitissa Branæ.
1218. Obiit Robertus comes Drocensis et Branæ, filius Agnetis comitissæ, et succedit Robertus filius ejus.
1225. Philippus, rex Franciæ, obiit; succedit Ludovicus filius.
1226. Ludovicus obiit, succedit Ludovicus, filius ejusdem Ludovici.
1227. Henricus, filius Roberti comitis Branæ, electus est in arch. Remensem.
1229. Facta est discordia inter reginam et cleri-

cos Parisienses, et multi submersi fuerunt in Sequana.

1230. Facta est discordia inter regem Franciæ et Petrum, comitem Britannicæ, et fuit rex cum tota nobilitate Francorum et Britannorum, et iterum facta est pax inter regem et comitem. Eodem anno facta est discordia inter comitem Campaniæ et Philippum comitem Bononiæ, et comitem Robertum, et alios nobiles Franciæ, qui transierunt Matronam, et combusserunt totas villas de Sparnaco, de Virtutibus et de Sesanna, et fugarunt comitem Campaniæ, et in reditu obsederunt castra de... et de Fimes, et ceperunt ea, et succensa est turris de Fimes.

1233. Obiit Philippus, comes Bononiæ, et in die quadragesimo post comes Robertus, dominus Branæ, obiit, et succedit Joannes filius ejus.

1238. Comes Campaniæ, comes Britannicæ, dux Burgundiæ, et alii nobiles Franciæ ierunt ultra mare contra paganos, et capti fuerunt comes Barri, et comes Montisfortis.

1239. Obiit Henricus de Brana, archiepiscopus Remensis.

1242. Facta est discordia inter regem Franciæ et comitem de Marchia, et rex Franciæ cum maxima nobilitate Francorum iuit in Marchiam, et cepit oppida multa, et iterum facta est pax inter regem et comitem. Eodem anno desponsavit Joannes, comes Branæ, filiam Erchembaldi de Borbonio.

1245. Celebrata est sancta synodus Lugdunensis a Domino Innocentio papa IV, in ecclesia S. Joannis, et Fredericus cassatus, et rex Franciæ cruce signatus.

1246. Translatum est corpus sancti Evodii in monasterio Castri Branæ per venerabiles Patres Suessionensem et Laudunensem episcopos, procurante domno Gerardo abbate dicti loci, in capsam quam fecit idem Girardus fieri, astante plebis multitudinem copiosa.

CATALOGUS ABBATUM FISCAMNENSIIUM.

Ab anno circiter æræ Christianæ millesimo, ex veteribus schedis exscriptus et deductus ad nostram usque ætatem.

(LABBE. *Biblioth. ms. I, 328.*)

I. Willermus abbas monasterium rexit per annos 29, in eodem sepultus, in capella S. Mariæ Magdalencæ.

II. Joannes Dalve, Italia progenitus, Hierosolymam profectus, ibique diu detentus in carcere, ad monasterium rediit, obiitque anno 51, sepultus in capella B. Joannis Baptistæ.

III. Willermus la Pucelle, Bajocensis diocesis, Bajocensis archidiaconus, postea Cadomi monachus, tum abbas Fiscamnensis electione Guillelmi regis, maximam ecclesiæ partem complevit: præfuit annis 29, sepultus in capella B. Mariæ Virginis.

IV. Rogerus, apud Argentias ortus in diocesi Bajocensi, rexit annos 31 monasterium, de prædecessoris sui absentia desolatum, sepultus in capella S. Martini.

V. Henricus de Suilly, ex sorore regis Angliæ Henrici I progenitus, dominus et hæres fuit de Suleyo: moritur anno suæ ordinationis 49, sepultus in capella S. Petri.

VI. Radulfus, ortus apud Argentias in diocesi Bajocensi, medietatem navis ecclesiæ, et duas turres acervorum construxit; rexit annis 30, sepultus prope altare S. Taurini, sub tumba ærea a solo elevata.

VII. Aigardus, Radulfi nepos et discipulus, in eadem villa progenitus, rexit annos tantum duos et dimidium, sepultus in capella S. Nicolai. Portionem vini tertia parte monachis auxit.

VIII. Ricardus Morin, apud Palues natus in diocesi Rotomagensi, vir valde simplex, post annos quinque coactus resignavit. Per Romanum nomine legatum post aliquas dissensiones electus est successor. Sepultus est in capella S. Martini.

IX. Guillelmus Vaspail, ex priore S. Audoeni Rotomagensis electus, natus prope Cadomum in villa Ros. Bajocensis diocesis, vir apprime literatus, rexit annis 31. Vocatus ad concilium contra Fridericum imperatorem, ab eo cum aliis incarceratus pecuniaque redemptus ad monasterium rediit. Misit Parisius scholasticos bonos et famosos quibus se bene monetalem [præbuit]. Sepultus in capella B. Mariæ versus capellam Sancti Andree.

X. Ricardus de Treigoz, apud villam ejus nominis ortus in diocesi Constantiensi, præfuit annis 26, sepultus in capella B. Mariæ ad sinistram partem.

XI. Guillelmus de Putot, natus apud villam Putot Bajocensis diocesis, præfuit annis 12; sepultus in capella S. Andree versus capellam B. Mariæ.

XII. Thomas, in episcopatu Constantiensi apud S. Benedictum in Umbris natus, primus fuit apud Romanam curiam personaliter confirmatus, licet monasterium Fiscamnense ad eam nullo modo pertineat: rexit annos decem et dimidium; sepultus in capella S. Joannis ad dextram.

XIII. Robertus de Putot, ortus apud Putot in